

Apteegipraktika proviisoriõppe üliõpilastele

**DAISY
VOLMER**

proviisori
integreeritud
õppekava
programmijuht
sotsiaalfarmaatsia
kaasprofessor
Tartu Ülikool

Sellel õppeaastal said üliõpilased valida praktikabaasi 70 üldapteegi ja nelja haiglaapteegi hulgast. Igal aastal lisandub nimekirja uusi apteeke ja siiani ei ole proviisoriõppe üliõpilased praktikabaasidest puudust tundnud.

Juba mitmendat aastat on apteekidel võimalus kandideerida praktika- baasiks, mille juures on olulised näitajad erialatöötajate arv, ravimite nomenklatuur, apteegikülastajate arv, võimaluse korral ravimite valmistamine, laiendatud teenuste osutamine ja koostöö teiste tervishoiutöötajatega. Samuti oleme soovinnud teada, kas apteek on osalenud apteegiteenuse kvaliteedijuhise põhisel enesehindamisel ja kas seal järgitakse igapäevatoos patsiendikeskse nõustamise põhimõtteid. Apteekidest saadud vastuste põhjal saame kindlust, et tulevases praktikabaasis on olemas kõik või enamik tingimustest kvaliteetse praktika läbimiseks.

Proviisoriõppe annab apteegitööks head põhiteadmised

Proviisoriõppes pakutakse laiapõhjalisi farmaatsiaalaseid teadmisi, mis oma erinevate valdkondadega annavad head põhiteadmised apteegitööks. Igapäevaselt leiavad nendest enam kasutamist farmakoloogia, farmakoterapia, kliinilise ja sotsiaalfarmaatsia, farmakognoosia ja farmatseutilise tehnoloogia ning biofarmaatsia alased teadmised. Üliõpilased on positiivsena välja toonud võimaluse õppida praktiliste näidete varal näiteks raviskeeme hindama või konkreetse probleemiga patsiente nõustama. Sellisel juhul on võimalik koondada varem õpitud ja uued teadmised ning aru saada, mida juba teatakse ning mis vajab veel täiendamist.

Viimastel aastatel on üliõpilastel võimalik osaleda ka valikainetes, mida saab läbida apteegis. Varasematel kursustel jälgib tudeng apteegis, kuidas patsientide nõustatakse, ja osaleb teiste apteegikaupade (v.a ravimid) nõustamisel ning teistes apteegitegevustes. Neljanda kursuse lõpetanutel on võimalus harjutada ka käsimüügiravimite kasutamise nõustamist.

Praktika on struktureeritud moodulitesse

Alustaksin sellest, et viimasel viiel aastal oleme praktika struktureerinud teemade kaupa seitsmesse moodulisse, mis peaks toetama arusaamist teadmiste ja praktiliste oskuste sisust, mis tuleb praktika käigus omandada. Lisaks oleme lahti kirjutanud ka iga mooduli eesmärgi, õpimeetodi ja -tulemuse ning hindamis- meetodi. Seega anname nii üliõpilasele kui praktikajuhendajale kaasa „spikri“ praktika läbimiseks ja juhendamiseks.

Väga hästi on ennast õigustanud ka praktika lõpus toimuv OSCE (*Objective Structured Clinical Examination*) test, mis annab konkreetsetes patsiendi-proviisori nõustamisolukorras väga hea ülevaate kohe lõpetavate üliõpilaste praktilistest teadmistest ravimite jt apteegikaupade nõustamisel. Üliõpilase teadmised peegeldavad aga ka omakorda seda, kuidas on toimunud tudengi õpetamine konkreetsetes praktikabaasis. Kui näeme, et midagi oleks võimalik paremaks muuta, oleme sellest ka apteegile teada andnud.

Farmaatsia instituudi poolt vaadatuna on hea meel ka selle üle, et oleme viimas-

tel aastatel pakkunud praktikajuhendajatele täienduskoolitust. See võimaldab anda selgemat ülevaadet meie ootustest praktikale ja kuulata ka juhendajate arvamusi praktika läbiviimise kohta. Koolituse üks osa ongi mõeldud teadmiste ja kogemuste vahetamiseks juhendajate vahel. Samuti oleme praktikajuhendajaid viimasel kahel aastal ka tunnustanud, mis on väga oluline, sest nad aitavad meil läbi viia proviisoriõppe kõige mahukamat õppeainet.

Kitsaskohana näen seda, et kontakt praktikabaasiga võiks olla tihedam ja farmaatsia instituudi poolt oleks praktika üldkoordinaatoril vaja vähemalt üks kord külastada kõiki konkreetse õppeaasta praktikabaase. Nii oleks võimalik vahetult arutada praktika käiku ja tekkinud küsimusi. See eeldaks aga täiendavat aega ja rahalisi vahendeid, mida praegu farmaatsia instituudil kahjuks ei ole.

Samuti on iga aastaga järjest keerulisem leida neid apteeke, kus üliõpilane saab läbida ravimite valmistamise mooduli. Siin on suureks abiks haiglaapteegid.

Kooli ootused praktikajuhendajatele

Praktikajuhendajalt eeldame, et tal on proviisorina tekkinud juba teatud töökogemus ja ta on läbinud juhendajakoolituse. Kindlasti on väga oluline tahtmine ja oskus oma teadmisi tulevastele kutsekaaslastele edasi anda, vajaduse korral ka apteegitööd nii ümber korraldades, et praktikandile oleks tagatud pidev juhendamine ja toetus. Veelgi olulisem on aga õpetada noorele kolleegile oskust patsienti näha ja teda aidata.